

Staatsbegroting voor het dienstjaar 1866.

(Ontwerpen van Wet; Memorien van Toelichting.)

Het gebruiken van cellulaire rijtuigen, ten einde gevangenen niet te voet langs de straten te doen transporteren, is reeds of wordt eerlang ingevoerd te 's Hertogenbosch, Breda, Arnhem, Rotterdam, 's Gravenhage, Leiden, Haarlem, Amsterdam, Middelburg, Utrecht, Leeuwarden, Zwolle, Groningen en Maastricht. Aanvankelijk zal de maatregel niet in meer steden behoeven toegepast te worden. De som van f 9200 is als behoefte voor 1866 dan ook berekend als volgt:

a. voor huur van bergplaatsen in de steden waar geen wagenhuis op het terrein der gevangenis kan worden gebouwd.	f 600,00
b. voor huur van paarden en voerlieden, alsmede van rijtuigen, welke tijdelijk wegens herstelling van cellulaire rijtuigen gebruikt worden	7600,00
c. voor het onderhoud der rijtuigen	1000,00
Te zamen	f 9200,00

Deze som bedraagt f 600 meer dan hetgeen voor de omschreven onderdeelen in de begroting van het loopende jaar is uitgetrokken, daar de kosten van de bespanning der rijtuigen in die mate zijn toegenomen. Het totaal van het artikel blijft evenwel f 600 beneden dat van 1865.]

VIIde AFDEELING. — Gebouwen.

Blijkens den uitgewerkten en toelichtenden staat is de raming, wat betreft de *regtshuizen*, met f 5000 verhoogd, als gevolg van de toenemende aanvragen van gemeenten om huur voor in gebruik zijnde regtslocalen.

Het onderdeel b, waarvan het totaal f 105 439 beloopt, bevat eene som van f 26 944, voor werken aan de gevangnissen te 's Hertogenbosch, 's Gravenhage, Leiden, Utrecht en Montfoort. Raadpleegt men den uitgewerkten en toelichtenden staat, dan zal men uit de omschrijving der werken zien, dat deze ten doel hebben, den toestand van de gestichten belangrijk te verbeteren. Zoo zal in het huis van verbetering te 's Gravenhage worden voorzien in de behoefte aan eene geschikte gelegenheid tot het houden van godsdienstoefening en tot het behoorlijk verplegen van zieken: en zal in twee gevangnissen, namelijk in de huizen van verzekering te 's Hertogenbosch en Utrecht, een afzonderd vrouwenkwartier gemaakt worden. In de gevangenis te 's Hertogenbosch bestaat reeds zoodanige afscheiding in het gedeelte van het gebouw, dat voor gemeenschappelijke opsluiting bestemd is. Het vrouwenkwartier, waarvoor fondsen in raming zijn gebracht, zal worden ingerigt in den cellulairen vleugel van het gesticht. Alhoewel de vrouwencellen onder het toezigt van eene bewaarster zijn gesteld, is het echter wenschelijk die verblijven van de overige cellen af te sluiten. In het huis van militaire detentie te Leiden zijn nog eenige werken noodig om verschillende lokalen, beschikbaar gekomen door de in-dienst-stelling van het nieuwe gebouw met ijzeren alcoves, te herstellen en tot een ander gebruik in te rigten. Het hiertoe vereischte zal door gevangenen, onder de leiding van een bekwaam opzichter, uitgevoerd worden. Langs dien weg verschaffen de uitgaven voor de gebouwen tevens een nuttigen tak van arbeid, welke onderscheidene gevangenen in staat stelt, hun vroeger handwerk te blijven beoefenen of wel een ambacht aan te leeren.

In verband met hetgeen bij de beantwoording van het Voorloopig Verslag betreffende de vorige begroting werd medegedeeld ten opzichte van den bouw eener cellulaire gevangenis te Rotterdam, wordt in den uitgewerkten en toelichtenden staat vermeld, dat de bij het eerste onderdeel van art. 41 uitgetrokken som van f 109 000 voor het eerste perceel van dien bouw wordt aangevraagd. Dat perceel, waarvoor reeds fondsen ten laste van het loopende dienstjaar zijn toegestaan, zal eerst in het begin van 1866 aanbesteed kunnen worden, daar de bouwkundige stukken niet vroeger gereed zullen zijn. Het ontwerpen, wijzigen en vaststellen van het plan voor dezen belangrijken bouw is zeer tijdroovend geweest, doordien ook het gevoelen is ingewonnen van regenten over cellulaire gevangnissen — wat aangaat de inrigting der gevangenis — en bouwkundigen werden gehoord over de constructie.

Ofschoon daardoor het begin van den bouw werd vertraagd, heeft men gemeend zich van dien maatregel in het belang van het welslagen van het werk niet te moeten laten weêrhouden. De gemelde som van f 109 000 is bestemd tot het bekostigen van de funderingswerken van de cellenvleugels, de centrale hal en den gang van het administratie gebouw der gevangenis.

Behalve deze werken is in art. 41 ook opgenomen het inrigten

van het landgoed de Kruisberg tot gevangenis voor jeugdige mannelijke veroordeelden, en wel het derde perceel van hetgeen daartoe moet gebouwd of geleverd worden. Met de uitvoering van dit perceel zal het inrigten voltooid zijn, behoudens zoodanige voorzieningen als na het in gebruik nemen van het gebouw mogten blijken noodig te zijn. Uit de in raming gebrachte som zal tevens de verstrekking van 80 ijzeren alcoves en van mobilair bestreden worden. Door die verstrekking zal het gesticht 160 en alzoo een genoegzaam aantal ijzeren alcoves bevatten om de geheele jeugdige bevolking des nachts onderling te kunnen afzonderen.

Betreffende het onderwerp » Nieuwe gevangnissen » kan bij het voorgaande worden gevoegd, dat het bij de Regering een punt van overweging uitmaakt om de voormalige marinegebouwen te Medemblik, welke thans geene bestemming hebben, tot eene strafgevangenis voor crimineel veroordeelde mannen te benutten. Dit zou geschieden, op grond dat het tuchthuis te Leeuwarden zeer veel te wenschen overlaat en bezwaarlijk naar eisch te veranderen is, terwijl de gebouwen te Medemblik eene genoegzame ruimte aanbieden voor het behoorlijk plaatsen van de gansche bevolking van het tuchthuis, en wel met nachtelijke afzondering in ijzeren alcoves, luchtige eetzalen en werkzalen, een groot schoollocaal, tevens kerk, enz. Nopens de maatregelen, voor de bedoelde overbrenging te nemen, is een onderzoek aanhangig. Eerst na afloop daarvan zal eene beslissing mogelijk zijn.

IXde AFDEELING. — Pensioenen, wachtgeld, gratificatie enz.

De raming voor het artikel » Pensioenen » is verminderd met f 6173; die voor » Schadeloosstelling wegens verplicht kosteloos vervoer over de spoorwegen » met f 500.

Tegenover die vermindering van f 6673, staat eene vermeerdering van f 1400, voor de raming van het artikel » Toelagen, gratificatie, onderstandsgelden, schadeloosstellingen en belooningen ».

Deze vermeerdering staat in verband met de aan de griffiers bij de arrondissementsrechtbanken te verleene schadeloosstelling voor onvermijdelijke uitgaven ter vervulling der werkzaamheid, hun opgedragen bij art. 5 van het Koninklijk besluit van 15 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 6) bepaaldelijk voor het opmaken van afschriften der tafels van de registers van den burgerlijken stand over het jaar 1864.

Het Keizerlijk decreet van 20 Julij 1807 (*Bulletin* n°. 154), door gemeld Koninklijk besluit vervangen, droeg het vervaardigen ook van het dubbel der jaarlijksche tafels, bestemd om te worden gehecht aan de ter griffie berustende exemplaren der registers, op aan de ambtenaren van den burgerlijken stand.

Het besluit van 1863 belast de griffiers met de zorg voor het opmaken der afschriften, die ter griffie blijven berusten. Voor dat werk wordt hun geene belooning hoegenaamd toegekend. De billijkheid echter brengt mede, dat zij *schadeloos worden gesteld* voor de buitengewone schrijffloonen door hen uitbetaald, zoowel als voor de aanschaffing van papier en verder riamateal, ten voorschreven einde benodigd.

De Minister van Justitie,

OLIVIER.

- [2. 23.] Uitgewerkte en toelichtende staat.
- [2. 24.] Staat wegens uitgaven voor algemeene justitie-kosten in strafzaken, over 1863.
- [2. 25.] Staat van verleende pensioenen.
- [2. 26.] Staat van verstorven pensioenen.
- [2. 27.] Staat van uitkeeringen aan buiten dienst gestelde scherpregeters en adisistent-scherpregeters en aan hunne weduwen en kinderen.
- [2. 28.] Staat van verleende wachtgeld.
- [2. 29.]

ONTWERP VAN WET tot vaststelling van hoofdstuk IV B der begroting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1866.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Alzoo wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artt. 119